

บทที่ 2

งานวิจัยอื่นที่เกี่ยวข้อง

การวิจัยที่เกี่ยวข้องกับปัญหาการสอนทักษะพูดในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นนั้น ยังไม่เคยมีผู้ใดวิจัยมาก่อน แต่มีผลงานที่เกี่ยวข้องกับการสอนทักษะพูดและการสอนภาษาไทยอยู่บ้าง จึงรวบรวมผลการวิจัยเหล่านั้นมาเสนอดังต่อไปนี้

ในปี พ.ศ. 2507 อมรรัตน์ ประคัมแก้ว¹ ได้วิจัยเรื่อง " การสำรวจปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3 " ได้สรุปผลการวิจัยว่าสิ่งที่นักเรียนส่วนมากต้องการคือ การเรียนภาษาอังกฤษโดยมีอุปกรณ์ประกอบการสอนนอกจากนี้ นักเรียนสนใจและต้องการฝึกหัด การฟัง พูด อ่านและเขียนให้ดีขึ้น ผู้วิจัยได้เสนอแนะว่า สิ่งที่สำคัญคือ การวางรากฐานให้มั่นคง ควรให้นักเรียนได้เข้าใจทักษะการฟัง พูด อ่านและเขียนตามลำดับ ควรฝึกทักษะทั้งสี่อย่างสม่ำเสมอและให้ฝึกมาก ๆ เพราะการเรียนภาษาเป็นเรื่องของทักษะ การฝึกสม่ำเสมอและฝึกสิ่งที่มีความหมายให้นักเรียนจะทำให้คล่องขึ้นและไม่กลัว

ในฐานะที่วิชาภาษาไทย เป็นวิชาทักษะ เหมือนกับภาษาอังกฤษ ย่อมต้องการการฝึกฝนเช่นเดียวกัน ดังนั้น เมื่อครูภาษาอังกฤษประสบปัญหาดังกล่าว ครูภาษาไทยก็น่าจะประสบปัญหาเหล่านี้เช่นเดียวกัน

ปี พ.ศ. 2510 สมศักดิ์ วิราพร² ได้วิจัยเรื่อง " การศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนวิชาภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น โรงเรียนสาริตจพิศาลงกรณ์มหาวิทยาลัย " ได้พบว่า นักเรียนชอบเรียนวรรณคดีไทยและการใช้ภาษาคิดเป็นร้อยละ 75.00 และ 15.42 ตามลำดับ เพราะเป็นวิชาสนุก เรียนง่าย ไม่ชอบเรียนหลักภาษาเพราะเมื่อเรียนยาก ได้คะแนนน้อย กิจกรรมที่ชื่นชอบ

¹ อมรรัตน์ ประคัมแก้ว, "การสำรวจปัญหาที่เป็นอุปสรรคต่อการเรียนภาษาอังกฤษของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 3" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2507).

² สมศักดิ์ วิราพร, "การศึกษาเกี่ยวกับการเรียนการสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นของโรงเรียนสาริต จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย ปี 2510" (วิทยานิพนธ์ปริญญาโท, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2510).

คือรายงานและเล่นละคร นักเรียนต้องการให้มีกิจกรรมและอุปกรณ์การสอน

ปี พ.ศ. 2512 นลินี เกษรอังกูร³ ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษาเรื่องการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษา ปีการศึกษา 2512" ผลการวิจัยพบว่า นักเรียนชอบเรียนวรรณคดีไทยมากที่สุด ส่วนวิชาการใช้ภาษาและหลักภาษานั้น นักเรียนมีความเห็นว่าเป็นวิชาที่เข้าใจยากและน่าเบื่อ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า โรงเรียนควรจัดทำอุปกรณ์การสอนใหม่เพียงพอและใช้ได้อย่างมีประสิทธิภาพ ครูภาษาไทยควรใช้อุปกรณ์การสอนประกอบ การสอนภาษาไทยควรจะได้ฝึกทักษะทั้งสี่ให้เกิดแก่เด็กใหม่มากที่สุด คือการฟัง พูด อ่านและเขียน

ในปี พ.ศ. 2513 วารุณี พลบูรณ์⁴ ได้วิจัยเรื่อง "การศึกษาเกี่ยวกับการสอนวิชาทักษะทางภาษาไทย ชั้นประโยคประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเทศบาล จังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2511" ผลการวิจัยพบว่า ในการฝึกทักษะพูด ครูจะฝึกทักษะพูดของนักเรียนทุกวันวันละ 10 - 15 นาที และฝึกให้นักเรียนมีมารยาทในการพูดเป็นอันดับแรก ใ้ครูจักใช้คำถูกต้องตามกาลเทศะ เป็นอันดับสอง ใ้กล่าวพูดกล้าแสดงความคิดเห็น เป็นอันดับสาม ใ้รู้จักใช้เสียงดังค่อย ใ้รู้จักใช้จังหวะและการวางท่าทางอย่างถูกต้อง เป็นอันดับสาม กิจกรรมที่ครูใช้ค่อนข้างมากได้แก่ การให้เล่นนิทาน กิจกรรมที่จัดไม่มากและไม่นานได้แก่ การแสดงละคร การพูดในที่ประชุม การพูดโทรศัพท์ อุปกรณ์ที่ครูใช้ประกอบการฝึกทักษะการฟังและการพูด ได้แก่ หนังสือต่าง ๆ บัตรคำ รูปภาพ อุปกรณ์ที่ครูส่วนใหญ่ใช้ค่อนข้างน้อยได้แก่ ไมโครโฟน เครื่องบันทึกเสียง แผ่นเสียงและโทรศัพท์ ในด้านการวัดผลการฟังและการพูดนั้น ครูวัดเรื่องมารยาทในการฟังและการพูดเป็นอันดับแรก ต่อมาวัดทักษะในการพูดได้ถูกจังหวะ

³ นลินี เกษรอังกูร, "การศึกษาเรื่องการเรียนรู้ภาษาไทยของนักเรียนชั้นมัธยมศึกษาตอนปลายโรงเรียนเตรียมอุดมศึกษาปีการศึกษา 2512" (วิทยานิพนธ์ปริญญาบัณฑิต, คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2512).

⁴ วารุณี พลบูรณ์, "การศึกษาเกี่ยวกับการสอนวิชาทักษะทางภาษาไทยชั้นประโยคประถมศึกษาตอนต้น โรงเรียนเทศบาล จังหวัดพระนคร ปีการศึกษา 2511" (วิทยานิพนธ์การศึกษามหาบัณฑิตวิทยาลัยวิชาการศึกษา, 2513).

ถูกอักษรวิธี ทักษะในการพูดได้รวดเร็ว ทักษะในการเก็บใจความ ความเห็นและทัศนคติ ทักษะในการใช้วิจารณ์และเหตุผล ทักษะในการสรุปใจความและความรู้ความเข้าใจ ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะว่า ครูควรจะฝึกให้เด็กกล้าพูด กล้าแสดงความคิดเห็น กล้าซักถาม กิจกรรมที่ส่งเสริมทักษะด้านนี้ เช่น การรายงาน การอภิปราย การพูดในที่ประชุม เป็นต้น สิ่งที่ครูควรจะทำเป็นอย่างยิ่ง คือ การที่ครูให้นักเรียนช่วยกัน เตรียมหัวข้อคำถามไว้ซักถามเพื่อน หรือวิทยากรที่มาแสดงปาฐกถา บรรยาย หรือเล่าเรื่อง ทั้งนี้ เพื่อให้นักเรียนรู้จักใช้ความคิด กล้าซักถามตั้งแต่ยังเล็ก เกี่ยวกับทักษะการฟัง และการพูดนั้น ครูควรจัดชั่วโมงในตารางสอนไว้สำหรับการฝึกการฟังและการพูดโดยเฉพาะ

ปี พ.ศ. 2515 จุฬาลักษณ์ โกลดำนันท์⁵ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "การสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5 โรงเรียนพาณิชย์การราชดำเนิน ปีการศึกษา 2515" ได้พบว่าการสอนของครูนั้น ส่วนใหญ่ใช้การบรรยาย การสอนแบบอภิปรายในขอบเขตมาก กิจกรรมการสอนที่ใช้บ่อยที่สุดคือ การซักถามนักเรียน เพื่อให้ให้นักเรียนมีโอกาสแสดงความคิดเห็นและทดสอบความจำ ครูส่วนมากแทบจะไม่ได้ใช้อุปกรณ์การสอนเพราะมีความเห็นว่า เสียเวลามาก นอกจากนั้นยังมีอุปกรณ์ไม่พอและบางวิชาไม่มีเลย

ปี พ.ศ. 2517 มัทนา แขวงโสภา⁶ ได้ทำการวิจัยเรื่อง "ปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาพยาบาล โรงพยาบาลรามารับดี มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2517" ได้พบว่าสาเหตุที่สำคัญอันหนึ่งที่ทำให้มีทักษะพูดไม่ค่อยดี คือนักศึกษาไม่กล้าพูดหรือไม่กล้าแสดงออก ประกอบกับนักศึกษามีโอกาสฝึกทักษะทางภาษาน้อยนับว่าเป็นอุปสรรคที่สำคัญอันหนึ่งในการเรียน ผู้วิจัยได้ให้ข้อเสนอแนะในเรื่องนี้ว่าครูควรสอนทักษะทั้งสี่ คือ การฟัง พูด อ่านและเขียนให้สัมพันธ์กัน ไม่ควร

⁵ จุฬาลักษณ์ โกลดำนันท์, "การสอนภาษาไทยในชั้นมัธยมศึกษาปีที่ 4 และปีที่ 5 โรงเรียนพาณิชย์การราชดำเนิน ปีการศึกษา 2515" (วิทยานิพนธ์ปริญญาครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2515).

⁶ มัทนา แขวงโสภา, "ปัญหาการเรียนภาษาอังกฤษของนักศึกษาพยาบาล โรงพยาบาลรามารับดี มหาวิทยาลัยมหิดล ปีการศึกษา 2517" (วิทยานิพนธ์ ปริญญาครุศาสตร์ คณะครุศาสตร์ จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย, 2517).

เบนทักษะทางด้านใดด้านหนึ่ง เท่านั้น

สำหรับต่างประเทศ ได้มีการวิจัยเกี่ยวกับการสอนพูดเช่นเดียวกัน ดังจะได้เสนอ เอกสาร และผลของการวิจัยของต่างประเทศ ดังนี้

ในปี ค.ศ.1970 Karl F. Robinson and Albert B. Becker⁷ ได้เขียนหนังสือชื่อ "Effective Speech for the Teacher" เขาได้กล่าวถึง การพูดที่มีความสัมพันธ์กับความ สำเร็จในการสอนจะต้องประกอบด้วยคุณสมบัติ ดังต่อไปนี้คือ ครูจะต้องมีความสามารถในการอธิบายสิ่ง ต่าง ๆ ได้ดี สามารถสื่อสารให้ผู้ฟังเข้าใจ ปรับปรุงเรื่องที่จะพูดให้เข้ากับผู้ฟัง มีความมั่นใจในตนเอง และแสดงออกในทางที่ดี มีใบหน้าที่น่าประทับใจ รู้จักวางท่าทางให้เหมาะสม น่าเสียน่าฟัง มีการเว้น จังหวะวรรคตอน มีอารมณ์ขัน มีลักษณะ เป็นมิตรและแสดงออกซึ่งความจริงใจ ใช้ภาษาได้ดี สิ่งเหล่านี้ เป็นสิ่งที่ครูควรนำมาใช้ในการสอนและฝึกฝนสำหรับการสอนพูด

ในปี ค.ศ.1972 Judith Ann Runkle⁸ ได้วิจัยเกี่ยวกับ "A Survey of the Small Group Techniques Used in College Beginning Speech Classes" การวิจัยครั้งนี้มีจุดประสงค์เพื่อสำรวจการใช้ เทคนิคการ ประชุมกลุ่มย่อยในห้องสอนวาทวิทยาในสลา- บันระดับสูง ข้อมูลได้จากครู 27 คนระหว่างปีการศึกษา 1970 - 1971 ผลการวิจัยพบว่า 74 % ของครูได้ใช้ เทคนิคการ ประชุมกลุ่มย่อยในการสอนวาทวิทยา 30 % ของหลักสูตรวิชานี้จะ เปิดโอกาส ให้นักเรียน เรียนทฤษฎี เกี่ยวกับ เทคนิคการ ประชุมกลุ่มย่อยในเรื่อง การอภิปราย การสนทนา ซึ่งเป็น เรื่องสำคัญของการสอนวาทวิทยา ผู้วิจัยได้ให้ข้อสรุปว่า เทคนิคการ ประชุมกลุ่มย่อยมีความสำคัญ ต่อการ เรียนวาทวิทยา สถาบันการศึกษาสืบในสืบสืแห่งสนใจวิธีการแบบนี้ และครูที่ได้รับการฝึกฝน เรื่องการสื่อสาร เป็นกลุ่มจะมีความสามารถในการ สอนวิชาทักษะพูดได้อย่างดี

⁷ Karl F. Robinson and Albert B. Becker, Effective Speech for the Teacher, (New York: McGraw-Hill Book Company, Inc., 1970), p.21.

⁸ Judith Ann Runkle, "A Survey of the Small Group Techniques Used in College Beginning Speech Classes," Dissertation Abstracts International. (xerox) United States. Cushing-Molly, Inc. Ann-Arbor Michigan vol.32, NO. 10 (April, 1972) p.6490-A.

ปี ค.ศ.1973 William Louis⁹ ใ้ทำการวิจัยเรื่อง " Defining Behavioral Objectives for the Teaching of Speech Communication " เขาตั้งสมมุติฐานไว้ว่าจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่สร้างขึ้นจะเหมาะสมสำหรับการสอนทักษะพูด กระบวนการและวิธีการที่เขาใช้ก็คือ เขาจะเขียนจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมขึ้น หลังจากที่ได้วิเคราะห์จุดมุ่งหมายโดยทั่วไป จุดมุ่งหมายเฉพาะ เนื้อหาวิชา กิจกรรมและหลักเกณฑ์การวัดผลจากโรงเรียนที่อยู่ในโครงการทดลอง 10 แห่ง ผู้คนควาได้ใช้หลักเกณฑ์การค้นควาของ Dr. Benjamin S. Bloom, David R. Krathwohl และผู้ร่วมงาน จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมแต่ละอย่างนั้นได้นำไปใช้โดยครูผู้ควบคุมหลักสูตรของโรงเรียนทั้ง 10 แห่ง ภายใต้การแนะนำของ Dr. Donald H. Ecroyd ประธานโครงการ จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่เขียนขึ้นนั้นนำไปทดลองกับนักเรียน และครูในห้องเรียนฝึกหัดและนำมาปรับปรุงแก้ไขจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมใหม่ ในที่สุดก็เกิดเป็นจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมที่เหมาะสมที่จะใช้ในบทเรียนแบบโปรแกรมในแขนงการสื่อสารด้วยคำพูดผู้วิจัยสรุปว่า จากผลการวิเคราะห์สมมุติฐานของการวิจัยที่ตั้งไว้เป็นที่ยอมรับ จุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมนั้นสามารถจะใช้ในการสอนพูดได้อย่างดี

ในปี 1975 Gilman Richard Marlin¹⁰ วิจัยเรื่อง "An Analysis of the Speech Program" จุดประสงค์ของการวิจัยเพื่อวิเคราะห์ลักษณะของการสอนพูดในโรงเรียนมัธยมศึกษาตอนต้นในมลรัฐเท็กซัส และเพื่อหาแนวโน้มของการพัฒนาเนื้อหาวิชา วิธีสอนและกิจกรรมในการสอนพูดข้อมูลได้จากการสังเกตแบบสอบถามซึ่งสร้างมาจากหนังสือต่าง ๆ และผ่านการตรวจจากผู้เชี่ยวชาญด้านนี้ 15 คน ผู้วิจัยส่งแบบสอบถามไปยังครูชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น 81 โรงเรียน ได้รับข้อมูลคืน 95% สิ่งที่น่าสนใจ ครุส่วนใหญ่เห็นว่าก่อนการสอนพูด ควรจะมีการปฐมนิเทศก่อน การพูดในที่ชุมนุมชน เป็นเนื้อหาที่ได้รับความสนใจมากที่สุด รองลงมาคือ การพูดตีความ การอธิบาย เป็นกลุ่มที่มีความสำคัญมาก ส่วนการโต้วาทีมีความสำคัญน้อย เช่นเดียวกับการเล่นละครพูด ครุส่วนใหญ่ใช้สื่อทัศนูปกรณ์ เช่น เครื่องบันทึกเสียง ภาพยนต์ สไลด์ โทรทัศน์ หรือ เทปโทรทัศน์

⁹ William Louis, "Defining Behavioral Objectives for the Teaching of Speech Communication: An Analytical Study", Dissertation Abstracts International (xerox) United States: Cushing-Molly, Inc, Ann-Arbor Michigan vol 32, NO.2 (August, 1973) p.894-A .

¹⁰ Gilman Richard Marlin, " An Analysis of the Speech Program in the Large Junior High and Middle School in Texas, " Dissertation Abstracts International. (xerox) United States. Cushing-Molly Inc Ann-Arbor Michigan: vol.35, NO 7 (January 1975) p 4I26- 4I27 . A.

วิธีสอนส่วนใหญ่ใช้วิธี Conventional Teaching ครูส่วนใหญ่ใช้วิธีให้ข้อเสนอนะทั้งในรูปแบบเขียน และพูดเป็นการประเมินผล กิจกรรมเสริมหลักสูตรได้แก่ การจัดชมรมการพูดหรือชมรมละคร ซึ่ง ได้แก่การแสดงละครและการแข่งขันพูด

จากงานวิจัยต่าง ๆ ที่โลกความมาแล้วข้างต้น จะเห็นได้ว่า การสอนภาษาโดยเฉพาะ ในเรื่องที่เกี่ยวข้องกับการสอนทักษะพูด จำเป็นอย่างยิ่งที่จะต้องวางรากฐานให้มั่นคง แต่จากผลงาน ที่ค้นคว้ามาได้ จะพบว่านักเรียนจำนวนไม่น้อยที่ไม่ชอบเรียนวิชาการใช้ภาษาเพราะน่าเบื่อ นักเรียน ไม่ค่อยกล้าแสดงออก ประกอบกับมีเวลาน้อย และจากการสำรวจการสอนนั้น จะเห็นว่า ครูฝึก ทักษะพูดให้นักเรียนน้อยมาก วิธีการส่วนใหญ่ก็ใช้การบรรยาย และไม่คอยใจอุปกรณ์ ส่วนในต่างประเทศนั้น การฝึกและการสอนพูดให้นักเรียนมัธยมนั้นถือว่าเป็นเรื่องสำคัญ มีการค้นคว้าเกี่ยวกับวิธีการสอนเพื่อให้เกิดผลดีที่สุด เช่น พยายามตั้งจุดมุ่งหมายเชิงพฤติกรรมในการสอน ใช้เทคนิค การประชุมกลุ่มย่อย และมีการสำรวจการเรียนการสอนทักษะพูดในโรงเรียนมัธยมเพื่อนำมาให้อธิบาย เสนอแนะ เป็นต้น ความแตกต่างของวิชาการศึกษาการสอนทักษะพูดระหว่างประเทศไทยกับต่างประเทศ นี้เอง เป็นเหตุให้วิจัย มีความสนใจที่จะสำรวจสภาพการสอนและศึกษาปัญหาอุปสรรคต่าง ๆ ที่เกิดขึ้นจากการสอนทักษะพูดในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้น ซึ่งระดับนี้เป็นรากฐานสำคัญระดับหนึ่ง เมื่อประมวลสาเหตุและปัญหาที่เกิดขึ้นได้แล้ว จะได้อธิบายข้อคิดเห็น เพื่อเป็นแนวทางในการแก้ปัญหา และปรับปรุงการเรียนการสอนทักษะพูดในชั้นมัธยมศึกษาตอนต้นให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

ศูนย์วิจัยทรัพยากร
จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย